

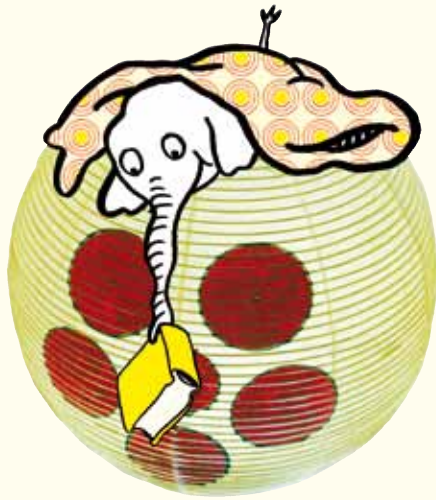

BOGSTART

BOGSTART – børn elsker bøger!

Indhold:

Sproget er nøglen til livets muligheder	2
Opfølgning på netværksmøderne	2
Udlån af bogstartspakker	3
Pressen skriver om Bogstart	3
Nyt fra forskningsverdenen	3
Nyt fra Læselyst	4
Nyt fra Børnehavebibliotekerne	4
Bøger og kurser til inspiration	5

Sproget er nøglen til livets muligheder!

Bogstart kan i disse dage fejre sin et års fødselsdag – og det med stor succes. På blot et år er det lykkedes at skabt et solidt og positivt fundament for arbejdet omkring Bogstart. I de deltagende kommuner er der nu uddelt over 3000 bogpakker, og alle steder er Bogstart blevet mødt med åbne døre og stor glæde over de gratis boggaver. Også nationalt har bl.a. udleveringen af bogpakker til landets fængsler og arresthuse skabt positiv opmærksomhed omkring Bogstart.

Der er stadig meget at tage fat på for Bogstart. Tidligere indenrigs- og socialminister Karen Ellemann indledte for nylig en konference på Center for Børnesprog med at påpege, at sproget er nøglen til livets muligheder. Og, som man bl.a. kan læse i dette nyhedsbrev, peger den nyeste forskning på, at der er en klar sammenhæng mellem småbørns sproglige udvikling og de senere læsefærdigheder. Set i det lyst bliver sprogstimulering, særligt af udsatte børn, et vigtigt led i statsministerens nytårsvision om, at danske børn skal have et læseløft, så alle har de grundlæggende forudsætninger for at indgå i vidensamfundet. Visionerne og formålet med Bogstart er derfor endnu vigtigere og mere nærværende end nogensinde før.

Netværksmøderne

I efteråret 2009 blev der afholdt to netværksmøder i hhv. Randers og Slagelse for alle, der er involveret i Bogstart. Møderne blev begge dage åbnet med et fagligt indlæg af forsker ved Center for Børnesprog, SDU, Dorthe Bleses, og handlede om, hvorfor tidlig sprogstimulering er væsentlig. Dorthe Bleses fortalte, hvordan forskningen har vist, at talesproget er centralt for god afkodning og dermed for senere læsefærdigheder. Samtidig spiller talesproglige færdigheder en afgørende rolle for udviklingen af forståelsesfærdigheder. En dårlig start på sproget kan derfor skabe problemer i barnets senere skolegang. Heldigvis peger flere undersøgelser på, at tidlig indsats virker, og det er forældrene, der er en central ressource for at skabe bedre sprogfærdigheder. Dorthe fortalte, at forældre bl.a. kan klædes på til opgaven ved at få viden om børns sproglige udvikling generelt; hvorfor børns sprogudvikling er vigtig også senere i livet og hvordan forældre kan være gode sprogmodeller for deres børn.

Efter det faglige indlæg blev resten af dagen brugt i temacafeer. Der var tre forskellige temaer, som alle deltagere nåede igennem:

- **Mødet i hjemmet – sprogstimulering og rollen som formidler.**
- **Det lokale engagement og samarbejde .**
- **Fremtidsperspektiv – Hvordan styrker vi forsat programmet og fem gode bud for det fremadrettede samarbejde.**

Erfaringer og diskussioner fra de to førte temacafeer er skrevet sammen i et erfarings- og idépapir fra Bogstarts første periode. Erfarings- og idepapiret kan findes på Styrelsen for Bibliotek og Mediers hjemmeside:

www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/fokusomraader/boern/bogstart/ideer-til-bogstart

Udlån af Bogstartspakker

Der er flere biblioteker, der har haft overskud af bogstartspakker, enten fordi forældrene ikke har ønsket pakkerne, eller fordi de forbliver uafhentet på biblioteket. En del biblioteker har derfor valgt, at sætte strekkoder på nogle af disse pakker og lade dem indgå i bibliotekets øvrige materialebestand.

De biblioteker, der har benyttet denne metode, finder, at det har været en succes, at flere børn kan få glæde af de gode bøger og den inspiration, der findes i Bogstartspakkerne.

Pressen skriver om Bogstart

Efter udleveringen af bogstartspakker til fængslerne har Bogstart fået en god omtale i pressen. Nyheden er blevet omtalt i flere medier bl.a. P4 på Fyn, Jyllands Posten, dr.dk og Metroexpres.

Her er f. eks. uddrag fra Kristeligt Dagblad:

‘Strafafsøgere i landets fængsler får nu mulighed for bedre hyggestunder med deres børn på besøg. Indsatte i landets fængsler og arresthuse får nu børnebøger, så de kan læse for deres børn, når de kommer på besøg. I en situation hvor forældre måske kun ser deres børn en gang hver 14. dag, kan børnelitteratur være en naturlig måde at opnå samvær, nærvær og samtale – noget der ellers kan være vanskeligt, når man skal være sammen i et fængsel.’

Kilde: Kristeligt Dagblad 6. januar 2010.

Nyt fra forskningsverdenen

Den 19. januar afholdte Center for Børnesprog en jubilæumskonference med titlen ‘Sprogindsatser i Danmark i et internationalt perspektiv’. Konferencen havde deltagelse af forskellige danske og internationale forskere. Her er en kort sammenskrivning af nogle af dagens hovedtemaer.

En nylig undersøgelse fra Danmarks evalueringsinstitut EVA vurderer, at hvert sjette barn på tre år har så dårligt et sprog, at der er behov for ekstra støtte. Samtidig dokumenterer såvel danske som internationale undersøgelser af børns sprogudvikling, at der er en klar sammenhæng mellem den tidlige sprogudvikling i barndommen og de senere læsefærdigheder.

Men ifølge den australske forsker, PhD Jarrad Lum, Deakin University, Australien, er tale- og sprogproblemer ikke kun et problem i forhold til uddannelsessektoren. Hans forskning indikerer, at tidlige sprogsvækheder kan følge barnet hele livet. Svage sproglige færdigheder giver problemer både i relation til selvværd og i alle typer af relationer med andre mennesker, da god kommunikation er en vigtig del af alle sociale relationer såvel på arbejdspladsen som i privatlivet. Det betyder, at personer med sproglige vanskeligheder har en øget risiko for at komme ud i og blive fastholdt i kriminalitet.

Andre undersøgelser foretaget bl.a. af den danske forsker Dorthe Bleses, Center for Børnesprog, SDU, har også vist, at forældrenes socioøkonomiske forhold og uddannelse har en indvirkning på børns sproglige udvikling. Der er dermed en risiko for, at svage sprogfærdigheder i barndommen kan fastholde en negativ social arv livet igennem.

Det er derfor centralt med en tidlig indsats med sprogstimulering af de børn, der har svært ved sproget. Det, der i øjeblikket optager forskere over hele verden, er, hvordan, der skabes positive i stedet for negative spiraler.

I det arbejde er et engelsk forskningsstudie fra Newcastle University kommet med en lidt interessant udmelding. Professor James Law har argumenteret for, at sprogstimulering af børn ikke nødvendigvis altid er positivt. Hans studier viser, at sprogstimulering i værste fald kan have et negativt udfald og forværre situationen. Heldigvis er det langt den overvejende del, der har en positiv effekt.

Et af de områder, der dog hersker enighed om har en af de største betydninger for børns sprogudvikling, er forsat familien og dens evne og mulighed for at understøtte barnet – det er her barnet har sit allerførste møde med såvel det talt som det udtalte sprog.

Nyt fra Læselyst

Læselystprogrammet støtter ny bogfestival

Bogfestivalen.dk er en national litteraturfestival med et bombardement af oplevelser, der med inspiration fra voksenlitteraturens årlige litterære begivenhed, BogForum, vil vise alle sider af børne- og ungdomslitteraturen. Et sted, hvor læserne – børn, unge og deres voksne – kan mødes med forlagene, forfatterne, illustratørerne, boghandlerne og feltets øvrige aktører.

Bogfestivalen afholdes den 16.-17. april 2010 på Kunstakademiets Arkitektskole på Holmen i København. Læselyst har givet tilskud til festivalen, og programmets fire fyrtårnsprojekter vil være blandt udstillerne.

Læs mere på:
www.bogfestivalen.dk

Nyt fra børnehavebibliotekerne

Søg penge til børnehavebiblioteker

Husk at der er løbende ansøgningsfrist til Børnehavebibliotekspuljen. Børnehavebiblioteker fungerer som satellitter af det lokale bibliotek og etableres i et samarbejde mellem ansatte på biblioteket og i daginstitutionen. Flere gange om året udskifter bibliotekaren de materialer, som forældre og børn kan låne. Børnehavebiblioteker var en af læselyskampagnens største succeser. De tre ministerier bag kampagnen, Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Socialministeriet bevilger derfor 1,5 mio. kr. om året i perioden 2008-2010 som led i det fortsatte Læselystprogram.

Læs mere på:
www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/fokusomraader/boern/boernehavebiblioteker

Bøger og kurser til inspiration

Bøger

'Når børn lærer sprog – Dansk sprogtilegnelse i internationalt perspektiv'

red. Bleses, Dorthe & Højten, Anders, Center for Børnesprog, Syddansk Universitet, Odense, 2009

Bogen er baseret på omfattende empiriske studier af danske børns sprogtilegnelse, og beskriver dybtgående den udfordring, som børn er stillet over for, når de lærer dansk. Kapitlerne er skrevet og redigeret af forskere ved Center for Børnesprog på Syddansk Universitet, og hvert kapitel giver en videnskabeligt funderet indsigt i en række spørgsmål, som:

Hvordan lærer børn sprogets lyde? Hvordan interagerer sprog og gestik i børns sprog? Hvilke typer ord lærer børn først, og er der forskel på drenge og piger? Hvilken systematik er der i ordforrådets udvikling? Hvad er det for et sprogligt system, barnet møder, og hvilke udfordringer giver det? Hvordan kan man vurdere børns sprog for at følge den sproglige udvikling? Hvordan løses udfordringen ved tosprogethed?

Fast, Carina 'Literacy – i familie, børnehave og skole'

Klim, 2009

Hvad motiverer børn til at læse og skrive? Hvad og hvor læser de? Med hvilket sigte skal børn lære at læse og skrive? I bogen pejler Carina Fast børns literacy-udvikling ved at følge syv børn fra forskellige sociale, kulturelle og religiøse miljøer for at se, i hvilke sammenhænge børn møder og selv praktiserer læsning og skrivning i hjemmet. Carina Fast beskriver de tekstverdener, som børn vokser op i nu, hvor ikke mindst populærkultur og nye medier bidrager til børns literacy-udvikling. Forfatteren diskuterer, hvorfor det er vigtigt, at skolen i sin undervisning åbner sig mod det samfund, som den indgår i, og skaber kontinuitet i børnenes læring.

Kurser

Center for Børnelitteratur udbyder følgende kurser:

6. maj 2010 kl. 10-16 afholdes 'De små læser. Børnelitteratur for de 0-6 årige'.

Oplægsholdere:

Lektor ph.d. Eva Gulløb: 'Børns læsekultur i daginstitutioner';

Ph.d. stipendiat Anne Skaret: 'Når barn leser kulturmøter i bildebøger';

Billedkunstner og formand for Statens Kunstråds Billedkundstudvalg,

Elsebeth Toubro: 'En billedkunstners blik på billedbøger';

Lektor Nina Christensen: 'Småbørnsbogen som genre'.

Læs mere på: www.cfb.dk/site.aspx?p=93

23. september 2010 kl. 10-16 afholdes 'Ole Lund Kirkegaard'

I 2010 ville Ole Lund Kirkegaard være fyldt 70 år. I den anledning udgiver Torben Weinreich en bog om forfatterskabet og Jens Andersen en biografi. På seminaret vil de og andre fagfolk på området diskutere et af de vigtigste forfatterskaber i dansk børnelitteratur, bl.a. i et biografisk, litteraturhistorisk, analytisk og didaktisk perspektiv.

